

Kannanotto, syyskokous 16.11.2019 Vimpelissä

ASIAKASMAKSUJEN KOROTUKSILLE STOP

Eläkeliiton Etelä-Pohjanmaan piirin syyskokous vaatii kunnilta ja kuntayhtymiltä valvutuneempaa paneutumista iäkkäiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen määräytymiseen. Asiakasmaksuja tarkistetaan kunnissa ensi vuoden alusta.

Lähes puolelle pitkäaikaissairaista terveydenhuoltomenot ovat merkittävä taloudellinen rasite. Tämä ei koske vain pienituloisia, vaan myös suurelle osalle keskituloisista kustannukset ovat merkittävä rasite.

Järjestöjen vuonna 2018 tekemän selvityksen perusteella tiedetään, että noin viidennes pitkäaikaissairaista on asiakasmaksujen vuoksi tinkinyt viimeksi kuluneen vuoden aikana muista menoista, kuten ruuasta, ja joka kymmenes on asiakasmaksujen vuoksi siirtänyt menoa sosiaali- ja terveystalouteen.

Vuosittain yli 300 000 kappaletta sosiaali- ja terveystalouden asiakasmaksuja päätyy ulosottoon. Eläkeläisten määrä tästä ryhmästä on kasvava. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut eivät saa aiheuttaa eläkeläisille velkaantumista ja ulosottoja, muistuttavat Eläkeliiton Etelä-Pohjanmaan piirin syyskokousedustajat.

Asiakasmaksu on myös lain mukaan jätettävä perimättä tai sitä voidaan kohtuullistaa, jos periminen vaarantaa asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulon. Tätä mahdollisuutta ei ole Suomessa käytetty.

Asiakasmaksuihin tehtyjen korotusten lisäksi paljon sairastavien pienituloisten eläkeläisten tilannetta ovat entisestäänkin kurjistaneet tällä vuosikymmenellä tehdyt korotukset lääkkeiden ja terveydenhuollon matkojen omavastuuosuuksiin sekä leikkaukset perusturvaetuuksiin. Nämä toimet ovat heikentäneet pienituloisten ja paljon sairastavien iäkkäiden palvelujen saatavuutta. Suomi sai jo vuonna 2017 huomautuksen OECD:ltä, että pienituloiset jäävät usein ilman tarvitsemiaan sosiaali- ja terveystalouksia.

Koska suurimpia maksuja maksavat väestöryhmät, joilla on vähiten rahaa, on perusteltua kysyä, onko kaikilla iäkkäillä ihmisillä Suomessa varaa sairastaa ja onko iäkkäillä varaa perusoikeuteen eli riittäviin sosiaali- ja terveystalouksiin?

Eläkkeellä olevia ei tule ajaa toimeentulotuen asiakkaiksi heidän tarvitsemiensa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden vuoksi. Asiakasmaksuja ei saa korottaa vuoden 2020 alusta.